

DeeCe 1857 celÜes DehaiéeCe meeyete caléheçéek kajéj keáve meueekÜeeÜes mejéde mLeheate keáves Üeevegeej DehaiéeCemLeeve ceÜÜes nml#áedlej eeer Oeej Ce DeleuüjeleÜees 1862 helöke üje#ve Je DehaiéeCemLeeve ceÜÜes caléheçéek mejéde nées°

Üee nml#áedle eljejeer Oeej Ceavegeej üje#veMedree DehaiéeCeÜÜee Delléelöke kajéj Yeejele nml#áede keáve veener DehaiéeCemLeeve Yeejle DeeCe jemülee ojcüleeve caléheçéek jepüle cnCáve jechües Üee Oeej Ceeves üje#veMedree measüleele jemüleevee DehaiéeCemLeeve heemage jepéveléeké hezeleares ojj "seCüleme ÜelMe Deues Iemáde üje#veMe Je measüleele jemüleeheáar keá#eer DehaiéeCeÜÜee Delléelöke kajéj Yeejele nml#áede keáveeeme Üeevee DehaiéeCemLeeveÜee MeéyameeCéÜeele Üesüve Je omeÜÜee oméedÜee meenÜees Üeelej keá#ejeener kajé Cüeele Üe#úe.° ielInvejj pevejue ueé#ameves Üee Oeej Ceavegeej Yeej Ieele emeacedej mánde Ienüeele keáves Üeeceajls jemüleevee ceÜÜee DeeMülee ceÜÜes éleMee° emeacedéleke ceÜÜeóde keáj Cüeele ÜelMe Deues 1876 helöke nml#áede eljejeer Oeej Ceeves DehaiéeCeavee Yeej Ie-jemülee ojcüleeve yeháj mšš cnCáve "seCüleele üje#veMedree ÜelMe éleJeeves ceéle vollej 1876 ceÜÜes ielInvejj pevejue cnCáve ueé#úeúešveÜÜee Deeieeaveves nml#áede eljejeer Oeej Ce ceiešhe [ye Dexé#eeceer Oeej CeeÜee hej mkejéj keáve.

éle-keá-e#k:

Üjje#me Yeej Ieele hej jje°éle Oeej Ceeleare Denml#áedle Oeej Ce 1842 Ies 1876 ielInvejj pevejue mej peave uee#me Üeebreer ÜelMenJeejj Üee ÜeeueJeues Üeece#léle Meheá#Meueer üje#veMe meceájÜeesmeMeEeesmegeppe Demáner DehaiéeCemLeeveceÜÜes nml#áede ve keáj Iee meameo#áeké mejéde "se#ve DehaiéeCemLeeveer pevelameeyete mjeleéleee DeeCe MeeléeleJeeor érelélee hej mkejéj keáve. Denml#áedle éléer ce#hálle ceÜÜee DeeMüleele jemüleevee jekéCüleele üje#veMe mejkeájuee ÜelMe Deues 1842 Ies 1876 ceÜÜes ÜeeueJeueeÜÜee Denml#áedle Oeej CeeÜee heçáue Yeeúe-Jekéá#eceeÜÜes Yeej Ieele ve#Üeebreer üje#veMe Denml#áedle Oeej Ceele keáner yeouee keá#ve ÜeeÜee Yeej Ieele hej jje°éle Oeej Ceele mJeekejüleeÜes éomelies Goe. mJeele#Üeevej Yeej Ieeves mJemá#eCee#er MeEeeEeeJee DeeJelMükeáléee Yee#üve MeEeeEeeÜÜee ceÜÜeeceel ére mjele: uee DeCá#leéEe (Nuclear) Oeej erome yeeveléner Yeej Ie MeeléeleÜÜee ceieeates Denml#áedle Oeej CeeÜee hej mkejéj keáj Iees

meb Yelhe#elé :

1. canepave, mvan, üjje#me Heá#ve hee#eemeer 1874-1914 o jeeu Deeká Fí[éle, ©Šu [pe (Routledge), he#yuekálle, ueóve, 2003, he# 5,6.
2. Devejéee ce#Üee, üjje#me éjueMve élele nešájÜej mšš (1863-1875), Sme. Üebü DeeCe keár. (ÚeeJé#š) éúe., veJee# ábuueer, 1974, he# 2.
3. Jee#é, [e#megeve, keá# keáj Meelée, DeeÜeejekeá Yeej IeeÜee Fellemene, me#Fúeele Úekéá#Mve, veie#éjj, he# 115.
4. www.britishemoire.co.in.
5. Ibid.
6. Üejeje peer Sme., De#Jeevme mš [erFve o éhmš# Deeká ce#é#v#Fí[éle, Jee#Üeege II (1813-1920) uee#me éeme, vílege#buueer, he# 308.
7. Ie#ále, he# 310.
8. Üeebe [e heer Sve., hejeryeer Sve., De keá#elmlneJn éhmš# Deeká ce#é#v#Fí[éle, mš#áéle he#yuekálle, vílege#buueer, he# 128.